

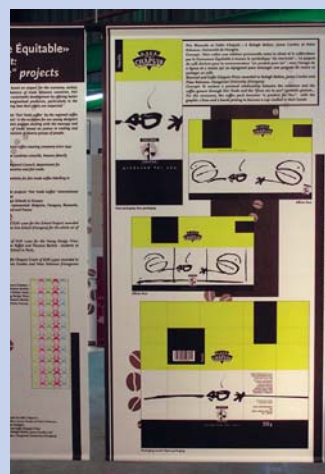
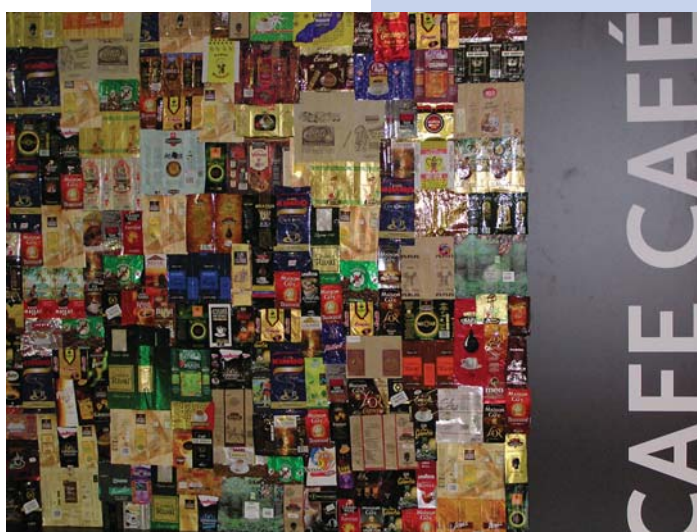
A design fővárosa

NEMZETKÖZI BIENNÁLÉ, SAINT ETIENNE 2004

Maczó Péter

A design sokkal inkább a háromdimenziós tárgyakról szól, mintsem a grafikáról. De ez azért nagyban függ a szemlélőtől is: nos, St. Etienne egy kicsit másként.

Erre az utazásra egy kicsit váratlanul került sor. Bevallom tartottam is tőle: két nap oda és két nap vissza busszal azért a három és fél napért vajon megéri-e? St. Etienne azonban nem volt ismeretlen. A Magyar Iparművészeti Egyetem – nagyon helyesen – kétévente feltűnik ott, ezzel is asszisztálva kicsit a városvezetés nagyléptékű elképzeléseihez, hogy tudniillik itt leend a design fővárosa. Dícséretükre legyen mondva, meg is tesznek érte mindent. Egy amolyan harmadrendű, lepukkadt francia bányászvárosnak ez egy ígéretes jövő és kitörési lehetőség. Tisztelet érte. No persze mi sem mentünk hiába. Egyrészt az egyetem saját kiállítási lehetőséget kapott, ahol a különféle tanszékek legkülönbözőbb tervezési feladatait mutathattuk be az ékszertől az esküvői ruháig, a virágos nejlon-csizmától a gépjárműtervezés játékautóméretű modelljeiig. Volt ezenkívül más is: egy kis dicsfény, amelyet a biennálé főtémáját (minden ami kávé, úgyszintén kávédaralók, kávéfőzők, kávéscsészek) kísérő kávécsomagolás tervezési pályázaton terveikkel a Vizuális kom-

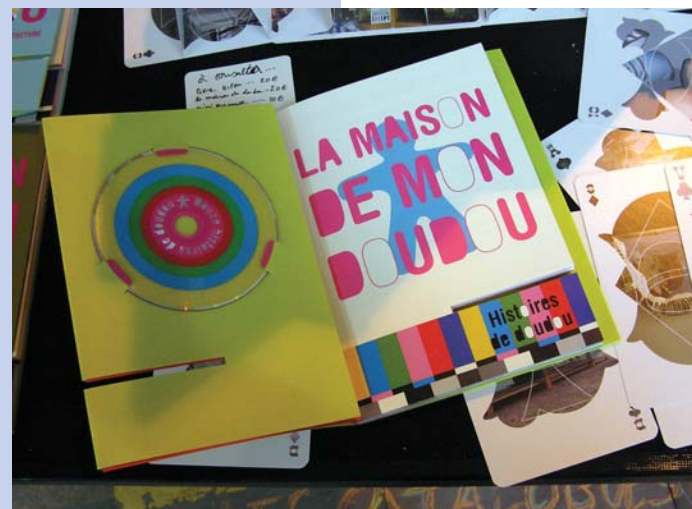
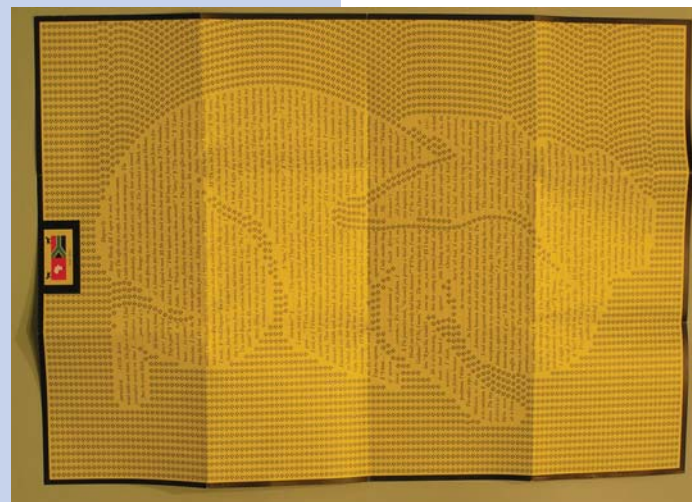
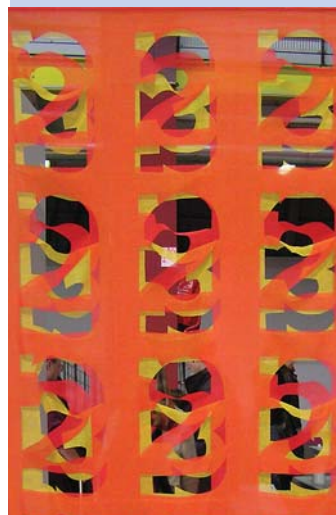
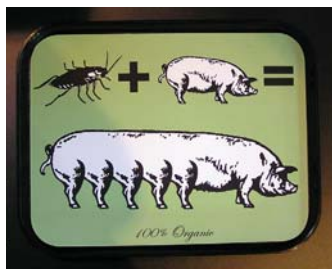
munikáció tanszék hallgatói arattak. Ez alkalommal az első díjas hallgatók: Gárdos János, Balogh Balázs és Kelemen Péter kint jártak a biennálén, sőt az előbbi kettővel magam is meglátogattam a kiíró Jacques Chapuis céget. Ez egy – az elmondásuk szerint szinte a legkisebb – francia családi vállalkozás, amely a kávé kereskedelmével és csomagolásával is foglalkozik. Látogatásunkat a frissen pörkölt kávék átható illata járta át.

Mi pedig átjártuk St. Etienne-t. A novemberi hideg dacára, és ahogy időnk engedte: a rendezők minden napra élő programokat, hogy mást ne említsek, divatbemutatókat szerveztek. Ezek délután három órától este hétig tartottak. Később kezdődött a buli! A város más-más pontjain bárók, jazz- és gépzeneklubok várták a fiatalokat. Alkalmi kiállítások a belváros különböző alkalmas vagy a rendezvény idejére átalakított termeiben a design és környéke hangulatát árasztották. Voltak meditatív, a kommunikáció határait firtató koncepciók, és voltak az Ikea fiatal tervezőjétől műanyag locsolókancsó-kompozíciók. Cipőtörténeti gyors-tárlat, izgalmas egyedi lábbelikkel és a tárgykultúra olyan csúcscsai, mint a Renault sportmodellje a kiállítás fő csarnokában. Egyébként a léptékváltások: iskolák és profi stúdiók anyagai, valamint a résztvevők

szándéka szerinti ideológiák és a materiális célok vállalásai gazdag sokféleségükkel mindenkinek kínáltak érdekességeket. Ahol a gondolat az egész bemutatott anyagot egy ívbe fogta, ott a „művészi összenyomás” pontszámai is magasabbak voltak.

A város szélén áll a Modern Művészetek Múzeuma. A biennáléra időzítve egy új kiállítással fogadott bennünket. A kiállítási teret nagyvonalúan kezelő, izgalmas anyag erőteljes válogatás. Hogy Sárvári Katalin textiltervező tanárunk szavait felidézsem: néhol olyan, mint mikor a design a képzőművészetbe csap át, mert a forma tökéletessége elirigyl az emberi alkotás egységét. Valahogy így, de lehet, nem olyan pontos, csak szebb ahogy emlékszem. A kiállítás azonban figyelemreméltó!

Nos, Hegyi Lóránt (ki más?) a múzeum igazgatójaként a megnyitóünnepségen finom, franciás falatkákkal fogadta a népes publikumot, amely a protokoll díszes személyiségeinek késlekedése miatt előbb is részesült a gasztronómiai műalkotásokból, mint a műtisztesek köszönéséből. *Á votre sante!*

Voltunk ezen kívül a város ipartörténeti helyzetét idéző, fénykorához kötődő bányászati múzeumban is. Itt a helyszín: az elmúlás elégikus romjai között vidám forgatag és újfent inyenc, hamm-bekapom csemegék.

Volt márkás francia likőr és bor is bőven, valamint afrikai manökenek, direkt a divatbemutatóról érkezvén, meg helybéli újságírók munka közben.

A fokról fokra felszabadult magyar delegáció – erőre kapván és bátorságot merítvén – szerett ejtette egy igazi alászállásnak. A bánya mélységeiben a sanyarú bányászors részletes megismerése csak növelte a felszín iránti vonzalmunkat.

St. Etienne szíves vendéglátó volt. A régi épületek itt-ott fellett tipikus jegyei a jelen nyomulós cégtáblafestő stílusával ötvöződnek. A biennálé erőteljes, a szürke fényben is mindenhol felvillanó sárga és pink plakátjaival, zászlóival újra meg újra az események közelébe vonzza a látogatókat.

A hétvége után sem csökkent a forgalom: iskolák jöttek, és a parkolóba soroló buszok látogatói csoportjait hullámokban sodorta be a kiállítás két nagy csarnokába.

Úgy érezhettük, a design egy fontos valami. S talán még mi is fontosak vagyunk. (?) Ez a megérősítés bizony elkelve néha itthon is.

Sikereinket hátrahagyva új csúcsokra törünk hát!